

NOTAS

BIBLIOTECA DE PEDAGOXÍA. Editorial Kalandraka

A editorial Kalandraka leva desde 1998 apostando con sensibilidade, acerto e vocación de país pola edición de libros en lingua galega destinados ao público infantil e xuvenil co encomiable propósito, nos duros tempos que corren, de contribuír á difusión e á normalización da nosa lingua. Un esforzo editorial e empresarial que leva acadado xa diversos recoñecementos entre os que destacan no ámbito estatal o 1.º Premio Nacional de Ilustración en 1999 ou o Premio Nacional ao Mellor Labor Editorial Cultural en 2012.

Desde entón, e ata a actualidade, Kalandraka foi abrindo o seu catálogo e emprendendo novos proxectos, ademais de en lingua galega, noutros idiomas como o castelán, o catalán, o éuscaro, o portugués, o italiano ou o inglés; e foi ampliando o seu campo empresarial, con selos propios, a outros países como Portugal, Italia ou México e con diversas proxeccións, como a edición de álbums de ilustración propia, a atención ao público pre-lector, ou con necesidades de apoio educativo; a adaptación de contos tradicionais, ou a recuperación de clásicos universais da literatura infantil e xuvenil, a edición de libros de ficción, de libro-discos etc.

Nesa liña de traballo que conforma un catálogo vivo e diverso, ao que se engade a literatura para adultos, a divulgación científica e as publicacións singulares atópase a Biblioteca de Pedagogía. Esta colección nace en 2013, cando Kalandraka asumiu o proxecto de editar en lingua galega a obra de Francesco Tonucci *La città dei bambi-*

ni (A cidade dos nenos), que xa contaba con edición en lingua castelá desde 1997 a cargo da Fundación Germán Sánchez Ruipérez, e que recolle as reflexións do pedagogo e debuxante italiano sobre a necesidade de recuperar o espazo urbano como un medio para a relación social, especialmente desde unha mirada infantil crítica e reivindicativa. Unha edición que contou cunha introdución de Antón Costa.

A partir desta primeira achega que se materializa en 2014, e baixo a dirección de Antón Costa, a editorial de Kalandraka nunha aposta empresarial arriscada pero “militante” coas necesidades e intereses do país, promove a Biblioteca de Pedagogía, que tenta recoller unha serie de obras, que son referentes, de autores xa considerados clásicos no ámbito da literatura pedagóxica, de aí o seu interese historiográfico e a razón da súa recensión neste espazo. Dese modo, A cidade dos nenos deu continuidade a outra serie de traballos que suman de momento seis, todos eles xa co rótulo de “Biblioteca de Pedagogía” e seguindo unha sucesión ordinal impresa no lombo de cada título:

Cando os nenos din «BASTA!» (n.º 2, 2016) do xa citado Francesco Tonucci con limiar do autor e do político italiano Romano Prodi, e tradución tamén a cargo de Mónica Baleirón e Rut Vázquez, dá continuidade actualizada á cidade dos nenos, dirixida a quen, dalgún xeito, ten algunha responsabilidade no deseño das cidades: urbanistas e políticos, pero tamén docentes, nais e pais, como “representantes” dos dereitos e necesidades da infancia que as habita. 26 frases recollen reflexións desde unha óptica infantil e dispóñense como cabeceira e argumento dos diferentes capítulos. Tonucci proponnos escoitar os nenos e ter en conta as súas opinións. Para que estes desexen expresarse

e teñan esa posibilidade, cómpre que os adultos saiban escoitalos, se poñan ao seu carón e teñan disposición para defender as súas posturas.

Educación para un mundo novo de María Montessori (n.º 3, 2016) con epílogo de Lois Ferradás e tradución de Carlos Acevedo. María Montessori, unha das grandes figuras da pedagogía universal e da renovación radical, no seu momento, dos métodos pedagóxicos de comezos do século XX e impulsora das *Case dei Bambini*, considerábase a si mesma unha “intérprete do neno”. Con esta obra tentou “amosar e defender as grandes capacidades innatas do neno e orientar os docentes cara a un novo xeito de considerar o seu traballo, o que fará que o seu labor deixe de ser unha tarefa ingrata para ser un gozo”.

A imaxinación e a expresión artística na infancia, de Lev Vigotski (n.º 4, 2016), con epílogo de Juan Carlos Pardo Pérez e tradución a cargo de Elena Shevera e Lorenzo Maroño, foi unha das primeiras obras deste autor. Para Vigotski, a imaxinación adquire unha función moi importante no comportamento e no desenvolvemento do ser humano, converténdose no instrumento de ampliación da experiencia do individuo ao permitir imaxinar e figurar o que non se experimentou directamente. Deste modo, “non se reduce aos estreitos límites da súa propia experiencia, senón que pode aventurarse máis alá, adquirindo, coa axuda da imaxinación, experiencias históricas ou sociais alleas”.

Carta a un profesor mozo, de Philippe Meirieu (n.º 5, 2017), con tradución de Henrique Harguindey. “A carta, explica o autor, non é un ‘texto neutral’, un ‘estudo obxectivo’ ou unhas ‘normas de utilización’: é un ‘encamiñamento’. É unha persoa que

se encamiña cara a outra. Un ser vivo que asume a súa historia, enriquecido pola súa experiencia, mais tamén polo seu errar, que transmite persoalmente a outros seres vivos o que o alentou e aínda bate nel como un martelo”. Philippe Meirieu achega un conxunto de reflexións, a modo de carta, dirixidas aos que inician a súa profesión, cunha idea cerne que traslada ao resto da sociedade: facerse profesor é investir no porvir. Os profesores, conclúe, *non teñen* porvir. Eles *son* o porvir.

A psicoloxía infantil e a nova educación, de Jean Piaget (n.º 6, 2018), con epílogo de Eduardo Martí e tradución do xa citado Henrique Harguindey. Jean Piaget, pilar fundamental do construtivismo, outorga unha grande importancia á actividade e á interacción no proceso educativo dos individuos. Para Piaget educar implica presentar ao neno oportunidades experienciais, realizar actividades que lle permitan formular preguntas e tratar de buscar e atopar as súas propias respostas; e ao mesmo tempo, compartir interrogantes e respostas cos seus compañeiros na procura de solucións finais.

Pedagogía do oprimido, de Paulo Freire, e *Carta a unha profesora*, dos nenos de Barbiana, serán os seguintes números, cuxa saída está prevista para o vindeiro outono.

As edicións, coidadas nas traducións e nos textos que as acompañan, presentan, ademais, breves e valiosas notas introdutorias e outras de rodapé con intencionalidade informativa e didáctica, que enriquecen os distintos textos editados.

Xosé MANUEL MALHEIRO
Universidade da Coruña